

MOGUĆNOST ODREĐIVANJA EKOLOŠKOG RIZIKA PRI TRANSPORTU OPASNIH MATERIJAMA

POSSIBILITY DETERMINATION EKOLOGICAL RISK THE TRANSPORT OF DANGEROUS GOODS

Vojislav B. Krstić
Saobraćajni fakultet u Beogradu
Božidar V. Krstić
Mašinski fakultet u Kragujevcu

REZIME

Transport opasne robe predstavlja vrstu transporta za koju se vezuju najveći rizici i potencijalne opasnosti po stanovništvo i po životnu sredinu. Kako bi smanjili moguće posledice po stanovništvo i životnu sredinu od pokretnih izvora opasne robe (transportnih sredstava), neophodno je utvrditi trase za njihovo kretanje i to na osnovu prihvatljivog nivoa rizika od strane društvene zajednice na tom području.

Ključne riječi: vozila, opasne materije, transport, rizik pri transportu

SUMMARY

Transport of hazardous goods is a kind of transport related to the highest risks and possible dangers for population and environment. In order to reduce possible consequences for population and environment from mobile sources of hazardous materials (transportation modes), it is necessary to establish the routes for their moving and that should be done on the basis of the level of risk acceptable by social community of a certain area.

Key words: motor vehicle, hazardous goods, transport, risk

1. UVOD

Obezbeđenje bezbednog prevoza opasnih materija je posebno odgovoran i važan zadatak. Štete, nanete društvu akcidentima, pri prevozu opasnih materija, mogu biti ogromne: umiranje i oboljevanje ljudi, zagađenje okoline, uništavanje prirodnih i nacionalnih bogatstva, oštećenje tehničkih sredstava, rušenje industrijskih objekata, zgrada za stanovanje, puteva, utovarno-istovarnih stanica, itd.

Postojanje velikog rizika, odnosno posledica koje mogu nastati u slučaju nezgoda sa ovim materijama, zahteva se od svih učesnika u transportnom procesu maksimalna odgovornost.

Neophodnost transportovanja opasnih materija, dovodi do neophodnosti postavljanja dodatnih zahteva vezanih za smanjenje rizika i povećanje bezbednosti. Sa porastom ekološke svesti stanovništva, rastu i zahtevi za smanjenjem rizika pri transportovanju, ali i pri sveukupnoj delatnosti u vezi sa opasnim materijama. Sa tim ciljem definišu se modeli za određivanje optimalne rute transportnih sredstava i potrebne veličine voznog parka, pri čemu se pored klasičnih kriterijuma optimizacije uvode i kriterijumi rizika.

Realizaciju svakog od transportnih procesa sa opasnim materijama prati određeni rizik od neželjenog – akcidentnog događaja sa štetnim posledicama koji po pravilu nastaju usled izlazenja opasne materije (iz transportnog suda ili pakovanja), a potom njenog štetnog dejstva,

